

# PKMO PIENI SOITINOPAS



# TUTUSTU – HARKITSE - VALITSE

Joskus oman soittimen valinta on helppoa, mutta toisinaan voi joutua harkitsemaan pidempäänkin.

Lapsen soitinvalintaan vaikuttavat usein soittimen kauniiksi koettu ääni, soittimen ulkonäkö tai soittimen tutuus. Vaihtoehtoja on paljon, joten kannattaa ensin tutustua eri soittimiin, keskustella opettajien kanssa mahdollisista rajoituksista ja miettiä valintaa yhdessä lapsen kanssa.

Opistolta on mahdollista vuokrata monia soittimia. Oman soittimen hankinnassa kannattaa turvautua opettajan apuun.

Useimpia soittimia voi alkaa soittaa 6-8-vuotiaana, joitakin soittimen koon takia vasta 8-10-vuotiaana. Monissa soittimissa, kuten kaikissa jousisoittimissa, on erikokoisia soittimia soittajan koon mukaan.

PKMO:ssa voi opiskella pianon, viulun alttoviulun, huilun ja nokkahuilun soittoa myös Suzuki-metodilla, jolloin aloitusikä on 4-5 vuotta.

# PIENI SOITINOPAS

- *Jousisoittimet s. 4-5* viulu, alttoviulu, sello, kontrabasso
- *Puupuhaltimet s. 6-8* nokkahuilu, huilu, klarinetti, saksofoni, oboe, fagotti,
- *Vaskipuhaltimet s. 9-11* trumpetti, kornetti, käyrätorvi, alttorvi, tenoritorvi, pasuuna, baritonitorvi, tuuba
- *Kosketinsoittimet s. 12-13* piano, urut, harmonikka
- *Kielisoittimet s. 14-15* kitarat, kantele, mandoliini, sähköbasso
- *Lyömäsoittimet s. 16* rummut, lyömäsoittimet
- *Laulu s. 17* laulu, kuorokoulu

# JOUSOITTIMET

Jousisoitinten tavallisin aloitusikä on 5-10 vuotta. Soittimia on erikokoisia soittajan mukaan, myös kontrabassossa. Jousisoittimissa on 4 kieltä, joita soitetaan jousen jouhilla, joskus myös näppäillen.

Innokas asenne, säännöllinen kotiharjoittelu sekä kodin ja opettajan yhteistyö ovat tärkeitä tekijöitä opintojen menestyksessä. Tämä koskee tietysti kaikkia muitakin soittimia.

Jousisoittimet ovat eurooppalaisen musiikkiperinnön peruskiviä, joille on sävelletty valtavasti teoksia sooloista pienyhtymusiikin kautta orkesteriteoksiin.



## VIULU JA ALTOVIULU



Viulu ja alttoviulu ovat soittimina hyvin samankaltaisia. Viulun ääniala on viulua matalampi ja koko hiukan suurempi. Molemmissa soittimissa yhteissoitto tulee mukaan jo alkuvaiheessa, jolloin pääsee musisoimaan yhdessä muiden kanssa. Molempien opiskelun voi Suzuki-metodilla aloittaa jo 4-vuotiaana tavallisimman aloitusikä ollessa 5-10 vuotta. Opistolta löytyy vuokrasoittimia. Viulun ja alttoviulun opiskelun alkuvaiheessa pidetään tärkeänä hyvin soittoasentojen löytämistä ja soiton puhtauden kuuntelua tavoitteena kauniin äänenlaadun löytäminen.

# JOUSISOITTIMET...

## SELO

Sello on jousisoitinperheen toiseksi suurin jäsen, ei kuitenkaan tarvitse olla suurempi kuin esimerkiksi Sellon ääniala on viulua matalampi ja soittoasento soitetaan aina tuolilla istuen. Sellonsoittajat pääsevät mukaan yhteissoittoon erilaisiin yhtyeisiin ja orkestereihin.



mutta soittajan viulunsoittajan. erilainen: selloa myös varhain

Sello valitaan usein omaksi soittimeksi silloin, kun pehmeän matalahko ääni miellyttää korvaa. Oletko kuullut Saint-Saëns'n säveltämän Joutsenen? Sinä sellon sointi tulee esiin kauneimmillaan. Sellolla voi toki soittaa monenlaista musiikkia aina rockmusiikkiin asti.

## KONTRABASSO



Kontrabasso on jousisoittimista suurin ja matalaäänisin. Se on monenlaisten yhtyeiden, kuten sinfoniaorkestereiden, jazzbändien ja kansanmusiikkiryhmien, soinnillinen kivijalka. Opiskelun voi aloittaa 8-10-vuotiaana mutta varsin hyvin myös myöhemmin.

Kontrabasson soittajalta ei vaadita suurta kokoa tai erityistä voimaa mutta tarkkaa korvaa ja hyvää motoriikkaa kylläkin.

Sekä selloja että kontrabassoja löytyy opistolta vuokrattavaksi.

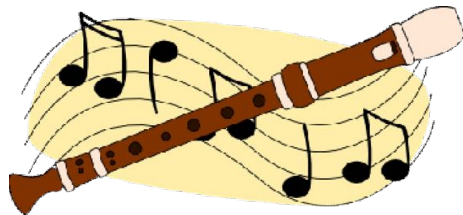
# PUUPUHALTIMET

## NOKKAHUILU

Nokkahuilu on perinteikäs soolo- ja yhtyesoitin. Sen asema taidesoittimena on vahvistunut hyvää vauhtia. Bach, Vivaldi sekä muut kuuluisat barokkisäveltäjät tulevat nokkahuilistille tutuksi, mutta uuttakin musiikkia on tarjolla.

Nokkahuiluja on eri kokoisia pienestä sopraanosta suureen bassonokkahuiluun.

Nokkahuilun soitosta on hyötyä, mikäli soittaja haluaa myöhemmin vaihtaa johonkin muuhun puupuhaltimeen.



Molempien huilujen soiton voi aloittaa Suzuki-metodilla jopa 4-vuotiaana. Perinteinen aloitusikä on 6 vuodesta ylöspäin.

## HUILU

Huilu on äänialaltaan korkein puupuhallin. Sen hopeinen ääni on innostanut säveltäjiä kautta vuosisatojen tuottamaan paljon teoksia. Huilu sopeutuu monenlaiseen menoon barokkimusiikista uuden musiikin erilaisten soittotekniikoiden kautta vaikkapa jazziin.

Huilu on helppo ottaa mukaan minne vain keveytensä ansiosta. Aloitusikä alkaen 6 v. Soittaja tarvitsee oman instrumentin. Toimivan soittimen saa jo 500 eurolla.



# PUUPUHALTIMET...

## KLARINETTI

Klarinetti on äänialaltaan laajin puupuhallin. Kuten monia muitakin soittimia, klarinetteja on kokonainen erikokoisten soitinten perhe. Varsinaisen klarinetin soiton voi aloittaa jo 8-9-vuotiaana, taskuklarinetilla mukaan pääsee jopa 6-vuotiaana. Molempia soittimia on vuokrattavana musiikkiopistolla. Klarinetti on monipuolinen ja laaja-alainen soitin erilaisiin yhtyeisiin ja se on myös vivahteikas soolosoitin.



## SAKSOFONI

1800-luvun puolivälissä kehitetty saksofoni kuuluu puupuhallimiin, vaikka se rakennetaankin metallista. Sen ääni syntyy samaan tapaan kuin klarinetissa. Erikoiset saksofonit muodostavat kuusihenken perheen. Alttosaksofoni on yleisin aloitussoitin. Aloituskä on suurin piirtein sama kuin klarinetissa. Saksofoni yhdistetään yleensä jazziin, mutta sille on sävelletty myös klassista ohjelmistoa. Saksofonia tarvitaan monenlaisissa orkestereissa ja yhtyeissä.



# PUUPUHALTIMET...

## OBOE

Oboensoiton voi yleensä aloittaa noin 9-10 vuoden iässä. Soittimen tunnistaa ”rööristä”, joka muodostuu kahdesta vastakkain puristetusta ruokolehdykästä.

Oboelle on kirjoitettu paljon kauniita sooloja orkesteriteoksiin, mutta se on myös tärkeä solo- ja yhtyesoitin. Opistolla on vuokrattavia soittimia.



## FAGOTTI

Fagotti on puupuhallinperheen matala-äänisin soitin. Suurikokoinen soitin vaatii soittajalta melko suuret kädet, joten aloittamaan pääsee yleensä vasta 9 vuoden paikkeilla. Fagottinolla (pikkufagotti) pääsee soittamaan jo ennen kouluikää.

Fagotti on tärkeä soitin orkesterissa: monet suuret säveltäjät ovat hyödyntäneet sen lämmintä, joskus riipaisevaa tai humoristista sointia. Soitinvalintana fagotti on erinomainen: harvinaisen soittimen taitajilla on kysyntää orkestereissa.

Musiikkiopistolta löytyy vuokrafagotteja.



# VASKIPUHALTIMET

PKMO:ssa voi opiskella vaskipuhaltimista trumpettia, kornettia, alttorvea, tenoritorvea, baritonitorvea, käyrätorvea, pasuunaa ja tuubaa. Vaskipuhaltimiin pystytään yleensä sijoittamaan kaikki halukkaat ja sisäänpääsyttestin onnistuneesti suorittaneet.

Yleisin aloitusikä on 7-10 vuotta – oppilaan koosta riippuen aikaisemminkin. Myöhemminkin voi aloittaa. Opistolla on hyvä valikoima vuokrasoittimia. Myös oman soittimen hankkiminen on kannatettavaa, sillä hyvätkään soittimet eivät ole kohtuuttoman kalliita. Hyvin pidetyllä soittimella voi soittaa jopa vuosikymmeniä.

## TRUMPETTI ja KORNETTI

Trumpetti on vaskisoitinperheen korkeaäänisin soitin. Se sai pääosin muotonsa jo 1400-luvulla. Myöhemmin lisätty venttiilikoneisto lisäsi soittimen ketteryyttä ja käytettävyyttä. Trumpetti on erittäin suosittu jazzsoitin, mutta soveltuu kaikenlaiseseen musiikkiin. Se on olennainen osa erilaisten orkesterin kokoonpanoa. Trumpetinsoiton pariin pääsee jo 6 vuodesta alkaen. Kornetti (oikealla) muistuttaa ulkonäöltään paljon trumpettia mutta hiukan pehmeä-äänisempi.



# VASKIPUHALTIMET...

## **KÄYRÄTORVI**

Käyrätorvelle on trumpetin ohella vaskipuhaltimista sävelletty eniten sooloteoksia, mm. monia konserttoja. Käyrätorven lämmin ja jalo sointi tulee usein vastaan orkesterisooloissa.

Käyrätorven soiton voi aloittaa 8-10-vuotiaana tai myöhemmin. Soittajalla olisi oltava pysyvät hampaat. Opistolla on vuokrattavia soittimia.



## **ALTTOTORVI**

Alttotorvi on sankaritorviin kuuluva trumpettisoitin, jota soitetaan lähinnä puhallinorkestereissa.

Alttotorven soiton aloitus alkaen 8-10 vuotta.



## **TENORITORVI**

Tenoritorvi on tavallisesti tuuban muotoinen ylöspäin suuntautuvine suppiloineen. Tenoritorvi on soinniltaan lähempänä kornettia kuin sankaritorvea. Soiton voi aloittaa 7-vuotiaana tai sen jälkeen.



# VASKIPUHALTIMET...

## PASUUNA

on monipuolinen soitin, jota käytetään laajalti sinfonia- ja puhallinorkestereissa, big bandeissa ja jazzissa. Monet merkkisäveltäjät ovat kirjoittaneet sille jopa suuria sooloteoksia. Pasuunan napakka sointi saanut jalansijaa myös heavy metalissa. Pasuunansoiton pariin voi soittajan koosta riippuen päästä 7 vuodesta alkaen. Vuokrasoittimia löytyy.



## TUUBA

on vaskiperheen matalaäänisin soitin. Se on ottanut paikan puhallinorkesterien lisäksi sinfoniaorkesterien vaskiryhmän pohjaäänenä. Tuuban ääni on pehmeä ja pyöreä, voimakkaammin soittaessa läpitukevampi. Tuuba on yllättävän monikäyttöinen, minkä seikan monet säveltäjät ovat huomanneet ja kirjoittaneet sille sooloteoksia. Tuubansoiton voi aloittaa jopa 7-vuotiaana. Vuokrasoittimia löytyy.



## BARITONITORVI

tunnetaan myös nimellä eufonium. Se on tuubaa muistuttava mutta sitä korkeampiääninen, lähinnä puhallinorkestereissa esiintyvä puhallin. Sen soiton voi aloittaa jopa 6-vuotiaana, ja sitä pidetään helppona aloitussoittimena. Opistolta löytyy vuokrasoittimia.



# KOSKETINSOITTIMET

## PIANO

on monipuolinen soitin, jolle on sävelletty vuosisatojen aikana valtava määrä musiikkia. Se soveltuu kaikkiin musiikkityyleihin ja on tärkeä yhteismusiikkikumppani mm. jousi- ja puhallinsoittimille sekä laulajille.

Säännöllistä kotiharjoittelua varten soittaja tarvitsee kunnollisen kotisoittimen, mieluiten akustisen pianon. Niitä löytyy uutenakin alle 2000 euron hintaan, käytettynä edullisemmin. Pianonsoiton opiskeluun kuuluu myös vapaan säestyksen opettelu. Pianonsoiton voi aloittaa Suzuki-menetelmällä jo 4-vuotiaana, perinteisesti 6-10-vuotiaana tai myöhemminkin.

Pop- & jazzpiano on oma oppiaineensa, jossa opiskelu sisältää kappaleiden ja tekniikan opettelun lisäksi improvisaatiotaitojen kehittämistä.



## URUT

PKMO:ssa opetetaan myös kirkkourkujen soittoa. Niiden pariin voi päästä, kun on kasvanut soittimen mittoihin. Yleensä urkuoppilaaksi siirrytään pianonsoitosta. Opetus tapahtuu kirkon tiloissa.

# KOSKETINSOITTIMET...



Samalla soittimen suosio levisi syntysijoilta maailmanlaajuisesti. Nykyään harmonikalla soitetaan hyvin monentyylistä musiikkia.

Harmonikansoiton voi aloittaa jopa 4-vuotiaana, toki myös myöhemmin. Opistolta löytyy vuokrasoittimia. Harmonikan soittajalta ei vaadita mitään erityisiä fyysisiä ominaisuuksia, vaan soitin valitaan soittajan mukaan.

## HARMONIKKA

Harmonikalla on monta lempinimeä: haitari, hanuri, sirmakka, taljankka, kurttu, köyhän urut, ryppe, vetopeli ja pirunkeuhko. Harmonikka kehittyi 1800-luvun puolivälin rahvaan soittimesta ensin monipuoliseksi populaarimusiikki-instrumentiksi ja sitten taidemusiikin parissa hyväksytyksi soittimeksi.



# KIELISOITTIMET

## KANTELE

tai kannel on Suomen kansallisoitin ja myös muualla Itämeren alueella tunnettu kielisoitin. Kantele on perinteisesti yhdistetty kansanmusiikkiin, mutta 1970-luvulta alkaneen nousukauden myötä kanteleelle on sävelletty uutta musiikkia, ja sillä on ruvettu soittamaan hyvin monenlaista musiikkia rockia myöten. 37-39-kielisen suurkanteleen soiton voi aloittaa jo 6-vuotiaana ns. kotikanteleella, joita saa 1000-2500 eurolla. Sekä soitin että tarvittava pöytä säilyttävät hyvin arvonsa.



## KLASSINEN KITARA

on monipuolinen, perinteikäs soitin, jolle on sävelletty monentyylistä musiikkia jo vuosisatojen ajan. Nailonkielinen klassinen kitara on kitara-tyypeistä varhaisin, josta muut on kehitetty. Sitä soitetään sormin, kun taas muita kitaroita soitetään yleensä plektralla.

Klassisen kitaran soiton voi aloittaa 6 ikävuodesta alkaen. Kelvollisen soittimen saa 250-300 eurolla.



# KIELISOITTIMET...

## **AKUSTINEN KITARA**

muistuttaa ulkonäöltään klassista kitaraa, mutta on teräskielinen ja plektralla soitettava soitin, joka on vakiinnuttanut asemansa populaarimusiikin puolella.

## **SÄHKÖKITARA**

on puolestaan kaikukopaton, 1930-luvulla kehitetty soitin, jonka ääni vahvistetaan ja muokataan sähköisesti. Se mielletään rockmusiikin soittimeksi, mutta otettiin alun perin käyttöön jazzin parissa.

## **MANDOLIINI**

on Italiassa 1700-luvulla kehitetty soitin. Monet tunnetut säveltäjät käyttivät mandoliinia teoksissaan (mm. Vivaldi, Hummel). Pelimannimusiikin lisäksi mandoliinia alettiin 1900-luvulla käyttää populaarimusiikissa.

## **SÄHKÖBASSO**

eli bassokitara on sähkökitaran tapaan rakennettu soitin, jota soitetaan sormin tai plektralla. Se on mukana lähes aina rockmusiikissa. Erityisen tärkeä rooli sillä on funkin intensiivisessä ilmaisussa.



# LYÖMÄSOITTIMET

Kun puhutaan lyömäsoittimista, useimpien mieleen tulevat rummut. PKMO:ssa nämä ovat kuitenkin kaksi eri oppiainetta. Lyömäsoittimilla tarkoitetaan kokonaista joukkoa erilaisia soittimia, rummuilla viitataan ns. rumpusettiin.

## LYÖMÄSOITTIMET

on vanha ja erittäin laaja soitinryhmä. Niitä ovat metalliset ja puiset lyömäsoittimet, melodia- ja efektilyömäsoittimet sekä kalvolliset lyömäsoittimet. Opiskelija pääsee tutustumaan mm. marimbaan, ksylofoniin ja patarumpuihin - vain muutaman mainitaksemme. Aloittajan on syytä olla kouluikäinen, mutta varsin varttuneenakin voi aloittaa.



ksylofoni



patarumpu

## RUMMUT

on rytmimusiikkiyhtyeen komppiryhmän selkäranka, johon törmää väistämättä populaarimusiikin yhteydessä. Taitavimmat rumpalit ovat kuitenkin paljon enemmän kuin vain rytmin lyöjiä. He ovat häikäisevää taituruutta edustavia mestareita. Rumpujensoiton voi aloittaa kun kokoa on tarpeeksi.





# LAULU, KUORO

PKMO:ssa voi opiskella laulua klassisella ja pop- & jazzinjalla tai kuorokoulussa.

## **KLASSINEN LAULU**

perehdyttää äänenkäytön perusteisiin sekä valtavan laajaan ja rikkaaseen ohjelmistoon, mitä säveltäjät ovat tuottaneet useiden satojen vuosien aikana. Laulunopiskelijat voivat päästä mukaan lauluryhmiin sekä tarpeeksi edistyttyään myös oopperatoimintaan. Laulunopiskelun aloitusikä vaihtelee hiukan, mutta yleensä edellytetään vähintään 15 vuoden ikää.

## **POP- & JAZZLAULU**

on nimensä mukaisesti populaarimusiikin ohjelmistoon ja laulutekniikkaan keskittyvä oppiaine. PKMO:ssa pop- & jazzlaulun opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua myös bänditoimintaan. Tässäkin oppiaineessa voi yleensä aloittaa vasta noin 15 vuoden iässä.

## **KUOROKOULU**

on paikka niille, joita yhdessä laulaminen kiinnostaa. Se on väylä myös niille, jotka haluavat laulaa jo ennen yllämainittua ikää. Mukaan voi päästä jo 8-vuotiaana mutta myös myöhemmin. Yhdessä laulaen tutustutaan asiantuntevassa ohjauksessa terveeseen äänenkäyttöön.